

Viborg, d. 23. maj 2019

Forbrugerne og klimaet taber, når 4.000 lastbiltræk flis skal køres fra Fyn til andre regioner

På grund af den energiaftale, der trådte i kraft i januar, bliver tusindvis af lastbiltræk med flis kørt fra fynske skove til andre regioner i stedet for at blive benyttet lokalt som bæredygtig energikilde. Taberne er klimaet og forbrugerne på decentrale kraftvarmeværker samt trafikanter på den fynske motorvej.

Af Steen Riber, divisiondirektør, HedeDanmark

Jan Søndergaard, direktør, Dansk Skovforening

Michael Gehlert, CEO/Skovrider, Skovdyrkerne Vestjylland

Claus Clemmensen, chefkonsulent, DM&E Skov

Jens Dall, ejer og stifter, Dall Energy

Vi skal til stemmeurnerne den 5. juni, og fra næsten samtlige opstillede partier lyder det enslydende, at klimaet er et af de afgørende temaer i valgkampen.

Når man som skovfaglig skeler til den energiaftale, der trådte i kraft i januar i år, klinger det dog hult, at klimaet skulle være forrest i de danske politikeres bevidsthed. For selvom aftalen på overfladen synes at tilgodese klimavenlig energi, så har energiforliget den konsekvens, at der ikke længere kan etableres nye anlæg, der forbruger flis på decentrale og lokale varme- og kraftvarmeværker.

Klima- og energipolitik er en kompleks størrelse, men kort fortalt er udfordringen, at man indtil 2018 på naturgasbaserede varmeværker har fået et relativt stort tilskud for at stå til rådighed for elproduktion. Dette tilskud er nu faldet væk, og til gengæld har man i den nye energiaftale gjort det muligt for de værker, der ikke længere får tilskud, at skifte til en anden varmforsyning end naturgas. Hidtil har man i praksis været stavnsbundet til naturgas. Der er 240.000 danske husstande, der er berørt af dette, og hvis de ikke skifter brændsel, så bliver omkostningerne til varme for disse husstande typisk 40-60 % højere.

De alternativer, man har i fjernvarmforsyningen til naturgas, er i praksis varmepumper, solenergi og biomasse – typisk i form af flis. Som oftest vil man lave kombinationsløsninger, fordi en ren løsning på sol og varmepumper i praksis ikke dur i Danmark om vinteren. De skal have en mere effektiv varmekilde, der kan skrues op og ned på, når det er koldt.

Af de kombinationer, som varmeværkerne kan lave, er den billigste for forbrugerne en kombination af varmepumper og flis. Det er samtidig reelt den eneste løsning, der er fossilfri.

Denne konklusion kan man bl.a. læse i rapporten "Varmeproduktionspriser ved forskellige investeringsscenerier" udgivet af tænketanken Grøn Energi.

Den løsning må man dog ifølge energiforliget ikke lave, så varmeværkerne er i stedet tvunget til at lave en kombination af varmepumper og fossil gas. En løsning, der ganske vist er dyrere for forbrugerne, samtidig med at den bruger 30-50 % af energiforbruget i form af fossil gas.

Konsekvensen på Fyn

Et lokalt eksempel på den første konsekvens af aftalen, kan vi se, når Fjernvarme Fyn i midten af 2020 tager deres fliskedel ud af produktion på det gamle Dalum Papirfabrik, fordi der skal bygges boliger på området.

Her opstår problemet så: For selvom Fjernvarme Fyn ikke længere skal bruge flis, bliver der stadig produceret flis på bæredygtig vis i de fynske skove – som på grund af manglede muligheder for afsætning lokalt nu skal fragtes til andre dele af landet. Små 4.000 lastbiltræk bliver det til om året, der skal fragte lokalt produceret fynsk flis væk fra Fyn.

DEBATINDLÆG:

Til redaktionen – offentliggøres straks

Dette kunne blive ændret, hvis de fynske varme- og kraftvarmeværker måtte skifte fossil gas ud med bæredygtig flis. På grund af den nye energiaftale bliver fynboernes hjem stadig mange steder varmet op af fossilt brændstof som naturgas og kul. Og samtidig må vi, der kører på den fynske motorvej, finde os i mere og tungere trafik på motorvejen.

Hvorfor denne løsning?

Vi har forsøgt at stille det spørgsmål til de ansvarlige politikere, men har ikke fået noget klart svar. En af de ting, vi hører politikerne sige, er, at forbruget af træ til energi i Danmark allerede er så stort, at vi skal have det begrænset – særligt da en stor del af træflisen importeres.

Det er faktisk rigtigt, at man i Danmark importerer store mængder træpiller til private husstande og til gamle kulkraftværker, der er ombygget til træpiller. Det er også faktisk rigtigt, at vi importerer store mængder flis (eller kommer til det) til de store kraftværker, der er ombygget til flis.

Det drejer sig om Skærbæk, Amagerværket og Asnæs, som alle udmærker sig ved at skulle have en meget stor andel eller al flis leveret på skib. Eksempelvis ligger Amagerværket ca. 3 km i luftlinje fra Rådhuspladsen, og der skal man ikke køre flis ind på lastbil – medmindre man har god tid. I praksis kan de ikke få miljøtilladelse til meget tung trafik ind til værket.

Når det skal leveres på skib, afskriver man sig stort set fra dansk levering, da vi så er i konkurrence med leveringer fra Baltikum og Rusland. Til gengæld er forbruget af flis på de lokale og decentrale værker næsten 100 % dansk produceret flis.

Derfor virker det bagvendt at forsøge at løse problemet med stor import af biomasse ved at begrænse forbruget og væksten i det lokalt producerede danske flis – og samtidig medvirke til at øge importen af udenlandsk produceret flis til store ombyggede kraftværker. Vinderne er de udenlandske skovejere samt rederierne, der sejler med flis.

Taberne er miljøet, klimaet, fjernvarmeforbrugerne i de mindre byer og de danske skovejere.

Dansk flis er klimavenligt og tager hensyn til naturværdier

Dansk produceret flis er bæredygtigt produceret. Skovene drives efter Skovloven, og en stor del af skovflisen leveres med dokumenteret sporbarhed efter særlige miljøstandarder, der alle sikrer, at der fra frø til fældning og flisning tages hensyn til naturen.

I Danmark fældes kun ca. 2/3 af den årlige tilvækst, så samlet set opbygger vi mere træ og får mere CO₂ lagret i skovene. Københavns Universitet har konkluderet, at Danmark kan øge produktionen af træ til energi med yderligere 54-127 % – uden at det går ud over produktionen af træ til byggeri eller skovens evne til at lagre kulstof.

Flis er et restprodukt, som bliver taget ud løbende i skovdriften, fordi der plantes op imod 10 gange så mange træer, end de, der ender med at blive kvalitetstræ i møbler og byggeri m.m.

Der er bred politisk enighed om, at vi skal bruge mere træ i byggeriet, fordi det kan reducere CO₂ belastningen ved nybyggeri med over 50 %. Så skal vi også producere noget mere kvalitetstræ.

For at vi i skovene kan udvikle kvalitetstræ, som udover at blive til smukke designmøbler og byggekonstruktioner også binder CO₂, er det nødvendigt at plante det, der i skovfaglige sammenhænge kaldes "hjælpetræer" eller "ammetræer".

De giver læ og anden beskyttelse til kvalitetstræerne, men – når de har hjulpet kvalitetstræerne godt på vej – bliver de fældet for at give plads til, at møbel- og byggetræet kan vokse sig stort.

Hjælpetræerne er altså det restprodukt, der er tilovers, når vi har udviklet træ til bæredygtigt byggeri, plankegulve og designmøbler – og som vi er nødt til at kunne afsætte til energiformål i form af flis, hvis det skal kunne betale sig for skovejerne OGSÅ at levere træ i tilstrækkelig høj kvalitet til at understøtte ambitionen om mere træ i eksempelvis nybyggeri.

DEBATINDLÆG:

Til redaktionen – offentliggøres straks

Det står uden for enhver tvivl, at klimaet afhænger af, at vi finder en måde at nedbringe og på sigt stoppe forbruget af fossil energi.

Det er dog tilsyneladende ikke holdningen blandt vores energipolitikere i folketinget, og det er ALLE partier, der står bag energiaftalen, så vi kan desværre ikke give jer et råd til, hvem I skal stemme på.

Forsøg derfor om du kan finde en politiker, der både vil sikre, at vi får reduceret brugen af fossil energi i vores varmforsyning, og som samtidig vil bakke op om, at vi skal producere noget mere træ i Danmark, have mere skov og samtidig passe på vores naturværdier. **Så gør du noget virkeligt godt for klimaet.**

YDERLIGERE OPLYSNINGER:

Steen Vincens Riber, divisionsdirektør, Skov, HedeDanmark

Mobil: 21 47 02 98

Anne Eisenberg, presseansvarlig, HedeDanmark

Mobil: 50 50 72 78